

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

15 päivänä tammikuuta 2002 *

Asiassa C-171/00 P,

Alain Libéros, Euroopan yhteisöjen komission väliaikainen toimihenkilö, kotipaikka Bryssel (Belgia), edustajanaan asianajaja M.-A. Lucas, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaansa Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (yhden tuomarin kokoonpano) asiassa T-29/97, Libéros vastaan komissio, 9.3.2000 antaman tuomion (Kok. H. 2000, s. I-A-43 ja II-185) kumoamista ja hänen ensimmäisessä oikeusasteessa esittämiensä vaatimusten hyväksymistä

ja jossa vastapuolena on

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään J. Currall, avustajanaan asianajaja B. Wägenbaur, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja P. Jann sekä tuomarit A. La Pergola, L. Sevón, M. Wathelet ja C. W. A. Timmermans (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: C. Stix-Hackl,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies H. A. Rühl,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 4.7.2001 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 22.11.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Libéros on yhteisöjen tuomioistuimeen 10.5.2000 toimittamallaan valituksella hakenut muutosta EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan sekä EHTY:n tuomioistuimen perussäännön ja Euratomin tuomioistuimen perussäännön vastaavien määräysten nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-29/97, Libéros vastaan komissio, 9.3.2000 antamaan tuomioon (Kok. H. 2000,

s. I-A-43 ja II-185; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on hylännyt Libéros'n kanteen, jossa tämä on vaatinut, että komission 15.3.1996 tekemä päätös, jolla hänen lopulliseksi palkkaluokakseen määritettiin A 7, sekä sen 5.11.1996 tekemä päätös, jolla hänen edellä mainittua palkkaluokkapäätöstä koskeva valituksensa hylättiin, kumotaan.

Asiaa koskevat oikeussäännöt ja tosiseikat

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestys

- 2 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 14 artiklan 2 kohdassa, sellaisena kuin se on muutettuna kyseisen tuomioistuimen 17.5.1999 tekemällä päätöksellä, jonka nojalla yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi antaa ratkaisuja yhden tuomarin kokoonpanossa (EYVL L 135, s. 92), määrätään seuraavaa:

”1. Esittelevä tuomari voi ratkaista yhden tuomarin kokoonpanossa seuraavanlaiset kolmen tuomarin jaoston ratkaistavaksi annetut asiat, jos ne esille tulleiden oikeudellisten kysymysten tai tosiseikkoja koskevien kysymysten yksinkertaisuuden, asian vähämerkityksisyyden ja muiden erityisten olosuhteiden puuttumisen huomioon ottaen voidaan ratkaista yhden tuomarin kokoonpanossa ja jos ne on siirretty 51 artiklassa määrättyjen edellytysten mukaisesti:

- a) EY:n perustamissopimuksen 236 artiklan ja Euratomin perustamissopimuksen 152 artiklan nojalla vireille pannut asiat;

2. Yhden tuomarin kokoonpanossa ratkaistavaksi ei voida siirtää

- a) asioita, joihin liittyy [yleisesti sovellettavan]* toimen — — lainmukaisuutta koskevia kysymyksiä;

— — .”

- 3 Edellä mainitun työjärjestyksen 14 artiklan 2 kohdan 3 alakohdassa määrätään seuraavaa:

”Asiaa yhden tuomarin kokoonpanossa käsittelevä tuomari siirtää asian takaisin jaoston ratkaistavaksi, jos hän toteaa, etteivät edellytykset asian siirtämiselle yhden tuomarin kokoonpanossa ratkaistavaksi enää täyty.”

- 4 Kyseisen työjärjestyksen 51 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan sanamuoto on seuraava:

”Kolmen tuomarin jaosto, jonka käsiteltävänä asia on, voi 14 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa yksimielisellä päätöksellä asianosaisia kuultuaan antaa asian ratkaistavaksi yhden tuomarin kokoonpanossa.”

* — Lainausta on korjattu yhteisöjen tuomioistuimessa, koska työjärjestyksen suomenkielinen versio on epätarkka.

Virkamiesten palkkaluokan määrittämistä koskevat säännökset

- 5 Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen (jäljempänä henkilöstösäännöt) 31 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Edellä mainittua menettelyä noudattaen valitut hakijat nimitetään:

— ura-alueen A tai kielten alan virkaryhmän virkamiehiksi heihin sovellettavan ura-alueen tai virkaryhmän peruspalkkaluokkaan,

— — .

2. Nimittävä viranomainen voi kuitenkin poiketa edellä olevasta säännöksestä seuraavissa tapauksissa:

— —

b) muissa palkkaluokissa [kuin palkkaluokat A 1, A 2, A 3 ja LA 3] seuraavien määrien osalta:

— kolmasosa avoimiksi tulleista viroista,

— puolet uusista viroista.

Lukuun ottamatta palkkaluokkaa LA 3 tätä säännöstä sovelletaan kuuden kussakin palkkaluokassa avoinna olevan viran ryhmiin.”

- 6 Komissio täsmensi 1.9.1983 tekemällään päätöksellä palkkaluokkaan nimittämiseen ja palkkatasolle luokitteluun sovellettavia perusteita palvelukseen otettaessa (jäljempänä 1.9.1983 tehty päätös). Kyseisen päätöksen 1 ja 5 artiklassa mainittuja poikkeuksia lukuun ottamatta päätöstä sovelletaan sen 5 artiklan mukaan vastaavasti väliaikaisten toimihenkilöiden palvelussuhteen solmimiseen.
- 7 Mainitun 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artiklan otsakkeena on ”Palkkaluokan ja -tason vahvistaminen palvelukseen otettaessa”, ja sen ensimmäisessä, toisessa ja kolmannessa sekä kuudennessa kohdassa säädetään 1.7.1995 voimassa olleen sanamuodon mukaan seuraavaa:

”Nimittävä viranomainen nimittää koeajalla olevan virkamiehen sen palkkar ryhmän

peruspalkkaluokkaan, johon hänet on otettu.

Luokittelu palkkaryhmän peruspalkkaluokan ensimmäiselle tasolle edellyttää, että työkokemusta on vähintään:

— 12 vuotta palkkaluokkien A 5 ja LA 5 osalta,

— 3 vuotta palkkaluokkien A 7 ja LA 7 osalta,

— — .

Työkokemusta arvioitaessa huomioon otetaan ennen työtarjoituksen tekemistä kertynyt kokemus;

— — .

Jollei tämän päätöksen liitteessä I olevassa 2 artiklassa toisin säädetä, työkokemus lasketaan alkavaksi vasta sellaisesta ensimmäisestä tutkinnosta, jota täytettävänä olevan viran ura-alueella edellytetään henkilöstösääntöjen 5 artiklan mukaisesti; kokemuksen on vastattava kyseisen ura-alueen tehtävien tasoa.”

8 Asian taustalla olevia tosiseikkoja on kuvattu valituksenalaisessa tuomiossa seuraavalla tavalla:

”7 Kantaja haki komissiosta paikkaa 25. lokakuuta 1993 menettelyssä, jossa valittiin väliaikaisia toimihenkilöitä. Teollisuuden pääosaston (PO III) linjan B (sääntelypolitiikka ja standardointi; telemaattiset verkot) yksikön 3 (laatu-politiikka, sertifiointi ja standardinmukaisuuden toteaminen) hakuilmoituksessa mainittiin, että kyseisen toimen palkkaluokkana oli A 7/A 4.

- 8 Komissio tarjosi kantajalle 17. lokakuuta 1994 työpaikkaa väliaikaisena toimihenkilönä ilmoittaen, että tämä työskentelisi hallintovirkamiehenä kolmen vuoden ajan ja että tämä sijoitettaisiin 'ura-alueeseen A, palkkaluokkaan 7, palkkatasoon 1 edellyttäen, että asia vahvistetaan luokittelukomiteassa, joka määrittää [hänen] lopullisen palkkaluokkansa'.
- 9 Kantaja hyväksyi komission tarjouksen 14. marraskuuta 1994 ja ilmoitti samalla, että hän voisi aloittaa komission palveluksessa 1.7.1995 lukien.
- 10 Kantaja allekirjoitti 23.6.1995 työsopimuksen, joka oli päivätty 7.10.1994 ja jonka mukaan hänet palkattiin toimimaan hallintovirkamiehenä (2 artiklan ensimmäinen kohta) ja sijoitettiin ura-alueen A palkkaluokan 7 palkkatasoon 1; virkaikä tässä palkkatasossa laskettiin 1.7.1995 lukien (3 artikla).
- 11 Kantaja toimitti 30. elokuuta 1995 luokittelukomitean puheenjohtajalle kirjeen, jossa hän pyysi, että hänen palkkaluokkaansa nostettaisiin A 5:een sillä perusteella, että hänellä oli komission kanssa solmimansa työsopimuksen laatimishetkellä 7.10.1994 15 vuoden, kuuden kuukauden ja kuuden päivän mittainen työkokemus.
- 12 Komissio toimitti kantajalle 15. maaliskuuta 1996 päivätyn työsopimukseen liitetyn lisäsopimuksen, jossa hänen lopulliseksi palkkaluokakseen määrättiin A 7, taso 3 ja jonka mukaan virkaikä alkoi kertyä tässä palkkatasossa 1.7.1995 lukien (jäljempänä 15.3.1996 tehty päätös).

- 13 Kantaja teki 28.3.1996 komissiolle henkilöstösääntöjen 90 artiklan 2 kohdan nojalla valituksen, joka koski 15.3.1996 tehtyä päätöstä, jossa vaatimusta hänen palkkaluokkansa nostamisesta A 5:een vastaavine virkaiän hyvittämisineen ei ollut hyväksytty. Valitus rekisteröitiin saapuneeksi komission pääsihteeristöön 23.4.1996.
- 14 Valitus hylättiin nimenomaisesti 5.11.1996 tehdyllä päätöksellä (jäljempänä 5.11.1996 tehty päätös). Kantaja vastaanotti kyseisen päätöksen 11.11.1996. Tässä päätöksessä todetaan, että [1.9.]1983 tehdyn päätöksen 2 artiklan toisen ja kuudennen kohdan mukaisesti tutkintona, joka huomioitiin laskettaessa valittajan työkokemusta, pidettiin talous- ja sosiaalishallinnon maisterintutkintoa, jonka hän oli suorittanut kesäkuussa 1983, minkä johdosta työkokemus oli ajanjaksolta, joka alkoi kesäkuussa 1983 ja päättyi lokakuussa 1994, jolloin työtarjoituksen sisältänyt kirje oli päivätty, eli se oli yksitoista vuotta ja neljä kuukautta. Lisäksi 5.11.1996 tehdyssä päätöksessä mainitaan, että toimiakseen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-17/95, Alexopoulou vastaan komissio, 5.10.1995 antamasta tuomiosta (Kok. H. 1995, s. I-A-227 ja II-683) ilmenevän periaatteen mukaisesti, jonka mukaan poikkeustapauksissa on mahdollista, että henkilö rekrytoidaan ura-alueen ylempään palkkaluokkaan, erityisesti silloin, kun yksikön erityistarpeet edellyttävät erityisen ammattitaitoisen henkilön palkkaamista tai kun henkilö on poikkeuksellisen ansiotunut, nimittävä viranomainen on tutkinut valittajaa koskevan asiakirja-aineiston uudelleen ja katsonut, ettei sen tekemää arviota ole tarpeen muuttaa ja ettei näin ollen tällaista poikkeusta ole tässä tapauksessa syytä tehdä.”

Menettely ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

9 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 14 artiklan 2 kohdan 1 alakohdan ja 51 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti ensimmäinen jaosto siirsi asian 9.11.1999 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentille, joka toimi yhden tuomarin kokoonpanossa.

- 10 Libéros vetosi kanteensa tueksi kolmeen kanneperusteeseen. Ensimmäinen koski 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artiklan toisen kohdan rikkomista. Toissijaisesti esitetty toinen kanneperuste koski kyseisen päätöksen lainvastaisuutta, joka johtui siitä, että sen mukaan päätöksen 2 artiklan ensimmäistä kohtaa sovelletaan väliaikaisiin toimihenkilöihin, jotka on palkattu Euroopan yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen (jäljempänä palvelussuhteen ehdot) 2 artiklan a alakohdan nojalla. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esittämänsä vastauskirjelmän 19 kohdassa Libéros tarkensi, että väitetty lainvastaisuus koski myös 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artiklan kolmatta kohtaa, joka koskee päivää, johon asti työkokemus voidaan ottaa huomioon (*dies ad quem*). Kolmas kanneperuste, joka on edellisiin nähden toissijainen, koski ensinnäkin 15.3.1996 ja 5.11.1996 tehtyjen päätösten perustelujen puuttumista ja toiseksi henkilöstösääntöjen 31 artiklan 2 kohdan rikkomista.
- 11 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti aluksi kanteen tutkittavaksi ottamisesta. Valituksenalaisen tuomion 29—34 kohdassa se totesi, että kanne oli nostettu määräajan päättymisen jälkeen, mutta se katsoi, että Libéros oli tehnyt anteeksiannettavan virheen pitäessään lähtökohtana, että määräaika alkaisi kulua hetkestä, jona hänen valituskirjelmänsä kirjattiin vastaanotetuksi komission pääsihteeristössä. Kantaja oli luottanut sekä komission julkaiseman *Informations administratives* -lehden numeroon 635, joka oli ilmestynyt 16.7.1990 ja jossa selvitettiin henkilöstösääntöjen 90 artiklan nojalla tehtyjen pyyntöjen ja valitusten käsittelyyn liittyviä menettelyjä ja määräaikojen laskutapoja sekavalla tavalla, että erään pääosasto IX:ssä toimivan virkamiehen antamiin väärin tietoihin. Näin ollen valitus voitiin ottaa tutkittavaksi.
- 12 Kanteen aineellisista kysymyksistä päättäessään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin tutki, ”oliko asiassa vallitsevat olosuhteet huomioon ottaen katsottava, että 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artikla, jossa, jos sitä sovelletaan niin kuin komissio on tässä yksittäistapauksessa tehnyt, otetaan huomioon vain työtarjouksen tekemistä edeltänyt työkokemus, haittaa henkilöstösääntöjen 31 artiklan tarkoituksen toteutumista”.

13 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi seuraavaa:

”48 Kantaja katsoo, että hänen työkokemustaan olisi pitänyt tarkastella työso-
pimuksen voimaan astumisen hetkellä eli 1.7.1995 eikä työtarjoituksen
teko hetkellä. Näin ollen on tutkittava, oliko asiassa vallitsevat olosuhteet
huomioon ottaen katsottava, että 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artikla,
jossa, jos sitä sovelletaan niin kuin komissio on tässä yksittäistapauksessa
tehnyt, otetaan huomioon vain työtarjoituksen tekemistä edeltänyt työkoke-
mus, haittaa henkilöstösääntöjen 31 artiklan tarkoituksen toteutumista.

49 Tältä osin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-92/96,
Monaco vastaan parlamentti, 9.7.1997 antamasta tuomiosta (Kok. H. 1997,
s. I-A-195 ja II-573, 46 kohta) ilmenee, että ’henkilöstösääntöjen 31 artiklan
2 kohdassa nimittävälle viranomaiselle annetun harkintavallan käyttöä voi-
daan oikeuskäytännön mukaan säännellä sisäisillä päätöksillä, kuten parla-
mentin uusilla sisäisillä ohjeilla. Missään ei periaatteessa kielletä nimittävää
viranomaista vahvistamasta yleisellä sisäisellä päätöksellä sääntöjä sille
henkilöstösääntöjen mukaan kuuluvan harkintavallan käytöstä. Tällaisia
sisäisiä ohjeita on pidettävä ohjeellisina menettelysääntöinä, joista hallinto-
viranomaiset päättävät itseään varten ja joista ne eivät voi poiketa ilmoit-
tamatta syitä siihen, sillä muuten ne loukkaavat yhdenvertaisen kohtelun
periaatetta’.

50 On todettava, että 15.3.1996 tehdyssä päätöksessä sovelletaan yleistä sisäistä
pääöstä eli 1.9.1983 tehtyä päätöstä, jonka 2 artiklan kolmannessa koh-
dassa ilmoitetaan nimenomaisesti ajankohta, jota käytetään laskettaessa
palkkaluokan määrittämisessä huomioon otettava työkokemus, toisin
sanoen työtarjoituksen teko hetki.

51 Tällainen sääntö on sopusoinnussa henkilöstösääntöjen tarkoituksen kanssa
sekä hallinnollisista että aineellisia kysymyksiä koskevista syistä.

- 52 Ensinnäkään ei ole mahdollista, että työtarjouksen tekohetkellä voitaisiin ottaa huomioon sellainen työkokemus, joka mahdollisesti saadaan työtarjouksen tekemisen ja tosiasiallisen tehtävässä aloittamisen välisenä aikana.
- 53 Toiseksi työtarjouksen laatimisen ja sen hakijalle lähettämisen välillä kuluu tavallisesti vain hyvin lyhyt aika, kuten on asianlaita myös tarjouksen lähettämisen ja sen hyväksymisen tai hylkäämisen välillä.
- 54 Kolmanneksi työsopimuksen allekirjoittamispäivä ja päivä, jona toimihenkilö tosiasiallisesti aloittaa tehtävässään, eivät yleisesti ottaen ole myöskään ajallisesti kovin etäällä toisistaan.
- 55 Lopuksi on todettava, että jos toimielin velvoitettaisiin tarkistamaan työtarjouksen ehtoja sen jälkeen, kun palvelukseen otettu toimihenkilö on sen hyväksynyt, jotta tämän työtarjouksen tekohetkellä ja tosiasiallisen tehtävässä aloittamisen välillä hankkima työkokemus voitaisiin ottaa huomioon, toimihenkilö voisi siirtää tehtäviensä aloittamista saadakseen näin korkeamman luokituksen ilman tosiasioihin perustuvaa syytä ja ilman, että toimielimellä on mahdollisuutta tosiasialliseen valvontaan.
- 56 Mitä tulee kantajan [yhdistetyissä asioissa T-18/89 ja T-24/89, Tagaras v. yhteisöjen tuomioistuin, 7.2.1991 annettua] tuomiota [Kok. 1991, s. II-53] koskeviin väitteisiin, on todettava, että tarkasteltavana olevassa asiassa vallitsevat olosuhteet poikkeavat niistä, jotka ovat viitatus tuomion taustalla. Kyseisessä tapauksessa ei muun muassa ollut yleistä päätöstä, joka olisi koskenut palkkaluokkaan nimittämistä ja tason luokittelua työhönoton yhteydessä. Lisäksi vastaaja oli määritellyt asianosaisen työkokemuksen työhakemuksen jättöpäivän perusteella, joka ei vastaa komission nyt käsiteltävänä olevassa asiassa huomioon ottamaa päivämäärää ja sijoittuu ajallisesti huomattavasti tätä ennen. Kyseisellä tuomiolla ei siis ole merkitystä tässä asiassa.

57 Edellä esitetystä seuraa, että komissio voi määritellä 15.3.1996 tekemässään päätöksessä työtarjouksen tekemishetken viimeiseksi ajankohdaksi, joka otetaan huomioon työkokemusta laskettaessa, 1.9.1983 tekemäänsä päätöstä soveltaen.”

14 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi Libéros'n nostaman kanteen ja velvoitti osapuolet vastaamaan omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Valitus

15 Libéros vaatii valituksenalaisen tuomion kumoamista, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämiensä vaatimusten hyväksymistä ja sitä, että komissio velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

16 Komissio vaatii, että valitus hylätään ja että Libéros velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

17 Libéros on esittänyt valituksensa tueksi kolme valitusperustetta. Näistä ensimmäinen koskee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 14 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan a alakohdan rikkomista. Toinen valitusperuste koskee sitä, että 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artiklan toista kohtaa sekä henkilöstösääntöjen 31 ja 32 artiklaa, joita sovelletaan väliaikaisiin toimihenkilöihin mainitun päätöksen 5 artiklan nojalla, on rikottu. Kolmantena valitusperusteena on se, että tuomiota koskevaa perusteluvollisuutta on loukattu.

Ensimmäinen valitusperuste

- 18 Ensimmäinen valitusperuste on jaoteltu kahteen osaan.
- 19 Ensimmäisen valitusperusteensa ensimmäisessä osassa Libéros väittää, että asia ratkaistiin väärin perustein esittelevän tuomarin toimiessa yhden tuomarin kokoonpanossa, vaikka kanteen tutkittavaksi ottamista käsiteltäessä oli herännyt kysymys komission julkaiseman ja henkilöstösääntöjen 90 artiklan nojalla tehtävien pyyntöjen ja valitusten vireillepanoon ja käsittelyyn liittyviä menettelytapoja koskeneen *Informations administratives* -lehden lainmukaisuudesta.
- 20 Ensimmäisen valitusperusteensa toisessa osassa Libéros väittää, että asia ratkaistiin väärin perustein esittelevän tuomarin toimiessa yhden tuomarin kokoonpanossa, vaikka kanteessa asetettiin kyseenalaiseksi 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artiklan kolmannen kohdan lainmukaisuus; tässä säännöksessä todetaan muun ohella, että ”työkokemusta arvioitaessa huomioon otetaan ennen työtarjoituksen tekemistä kertynyt kokemus”.
- 21 Aluksi on tarkasteltava ensimmäisen valitusperusteen toista osaa.
- 22 Libéros’n mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin olisi myöntänyt tuomionsa 50 kohdassa, että 1.9.1983 tehty päätös on luonteeltaan sisäinen ja yleinen, sekä todennut mainitun tuomion 48—51 kohdassa, että Libéros’n lainvastaisuutta koskeva väite oli perusteeton, ja hylännyt tämän ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa nostaman kanteen.

- 23 Hän esittää tältä osin, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 14 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan a alakohtaa on tulkittava laajasti. Hänen mukaansa ei olisi tehtävä eroa sillä perusteella, onko kyseessä säädös vai ei, koska näin ei ole työjärjestyksessäkään tehty. Libéros muistuttaa lisäksi, että kyseinen säännös ei ole poikkeus pääsääntöön, missä tapauksessa sitä olisi tulkittava suppeasti, vaan ”poikkeus pääsäännöstä tehtävään poikkeukseen”. Tämän vuoksi sitä olisi tulkittava samalla tavoin kuin pääsääntöä, toisin sanoen laajasti. Lopuksi hän väittää, että mainitun työjärjestyksen 14 artiklan tarkoituksena on antaa tuomarille mahdollisuus ratkaista yhden tuomarin kokoonpanossa asiat, joissa se on tarpeen erityisesti niiden vähäisen merkityksen vuoksi. Tämän tarkoituksen vuoksi mahdollisuus ratkaista asia yhden tuomarin kokoonpanossa on poissuljettu silloin, kun asiassa on asetettu kyseenalaiseksi sellaisten päätösten lainmukaisuus, joita sovelletaan useampiin tahoihin, vaikka ne olisivatkin sisäisiä hallinnollisia päätöksiä.
- 24 Valitusperusteen tämän osan johdosta komissio muistuttaa siitä, että valitusenalaisen tuomion 48 kohdassa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi selkeällä ja yksiselitteisellä tavalla, että Libéros’n kanteen kohteena oli yksittäinen soveltamispäätös eikä yleisesti sovellettavan toimen lainmukaisuus. Se katsoo lisäksi, että 1.9.1983 tehty päätös ei ole ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 14 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan a alakohdassa tarkoitettu ”yleisesti sovellettava toimi”, koska kyseessä on hallintoviranomaisen tekemä päätös.
- 25 Tältä osin on syytä muistuttaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 11 artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan sen käsiteltäviksi saatetut asiat ratkaistaan pääsääntöisesti jaostoissa.
- 26 Tästä poikkeuksena mainitun työjärjestyksen 14 artiklan 2 kohdan 1 alakohdassa määrätään, että esittelevä tuomari voi ratkaista yhden tuomarin kokoonpanossa määrättyjä asioita, joihin lukeutuvat myös yhteisön henkilöstöasiat, ”jos ne esille tulleiden oikeudellisten kysymysten tai tosiseikkoja koskevien

kysymysten yksinkertaisuuden, asian vähämerkityksisyyden ja muiden erityisten olosuhteiden puuttumisen huomioon ottaen voidaan ratkaista yhden tuomarin kokoonpanossa”.

- 27 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 14 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan a alakohdan mukaan asioiden siirtäminen yhden tuomarin ratkaistavaksi ei kuitenkaan ole mahdollista, jos niihin liittyy yleisesti sovellettavan toimen lainmukaisuutta koskevia kysymyksiä. Kyseinen määräys on poikkeus ensimmäiseen poikkeukseen, ja siinä säädetään pääsäännön soveltamiseen palaamisesta. Sitä ei siis voida tulkita suppeasti.
- 28 Yhteisöjen tuomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ovat tulkinneet ”yleisesti sovellettavan toimen” käsitettä EY 230 ja EY 249 artiklan soveltamisen yhteydessä. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan toimea pidetään yleisesti sovellettavana, jos sitä sovelletaan objektiivisesti määritellyissä tilanteissa ja jos sen oikeusvaikutukset kohdistuvat yleisesti ja abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin (ks. erityisesti yhdistetyt asiat 789/79 ja 790/79, Calpak ja Società Emiliana Lavorazione Frutta v. komissio, tuomio 17.6.1980, Kok. 1980, s. 1949, 9 kohta sekä asia C-41/99 P, *Sadam Zuccherifici ym. v. neuvosto*, tuomio 31.5.2001, Kok. 2001, s. I-4239, 24 kohta).
- 29 Mainitusta oikeuskäytännöstä ilmenee lisäksi, että toimen yleiseen sovellettavuuteen ei vaikuta se, että on mahdollista jollakin tarkkuudella määrittää niiden oikeussubjektien lukumäärä, joihin toimea sovelletaan tietyinä ajankohtana, tai jopa yksilöidä nämä oikeussubjektit, jos on selvää, että toimea sovelletaan sen tarkoituksen mukaisesti siinä objektiivisesti määritellyn oikeudellisen tilanteen tai tosiseikaston perusteella (em. asia *Sadam Zuccherifici ym. v. neuvosto*, tuomion 29 kohta).
- 30 Johdonmukaisuuden vuoksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 14 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan a alakohtaa on tulkittava tämä vakiintunut oikeuskäytäntö huomioon ottaen.

- 31 Tästä seuraa, että kyseisessä määräyksessä tarkoitettussa merkityksessä toimi on yleisesti sovellettava, jos sitä sovelletaan objektiivisesti määritellyissä tilanteissa ja jos sen on oikeusvaikutukset kohdistuvat yleisesti ja abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin.
- 32 Mitä tulee sen määrittelyyn, missä määrin tiettyyn asiaan liittyy yleisesti sovellettavan toimen lainmukaisuutta koskevia kysymyksiä, on todettava, että näin on asia ainakin silloin, kun on nostettu tällaista toimea koskeva kumoamiskanne, tai silloin, kun sen lainvastaisuudesta on esitetty yksityiskohtainen ja perusteltu väite. Tällaisessa tilanteessa asiaa ei voida siirtää yhden tuomarin ratkaistavaksi.
- 33 Näin voi olla myöskin silloin, kun kysymys toimen lainmukaisuudesta nousee esiin menettelyn kuluessa. Tällaisessa tapauksessa yhden tuomarin kokoonpanossa asiaa käsittelevän tuomarin on todettava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 14 artiklan 2 kohdan 3 alakohdan mukaisesti, että asian siirtämisen edellytykset eivät enää täyty, ja siirrettävä asia takaisin jaoston käsiteltäväksi.
- 34 Mitä tulee 1.9.1983 tehtyyn päätökseen, jota ensimmäisen valitusperusteen toinen osa koskee, on kyse päätöksestä, joka sen 1 artiklan mukaan ”koskee sellaisten virkamiesten palkkaluokkiin luokittelua, jotka kuuluvat muihin palkkaluokkiin kuin A 1, A 2, A 3 ja LA 3 ja joiden virat kuuluvat henkilöstösääntöjen liitteen I.A piiriin, YTK:n ja JET-hankkeeseen kuuluvia virkamiehiä lukuun ottamatta” ja jota sovelletaan sen 5 artiklan mukaan vastaavasti väliaikaisten toimihenkilöiden palvelussuhteen solmimiseen.
- 35 Yhteisöjen tuomioistuin on jo aiemmin katsonut hallinnon sisäisten toimenpiteiden osalta, että vaikkei niitä voitaisikaan pitää oikeussääntöinä, joita hallinto on joka tapauksessa velvollinen noudattamaan, niissä vahvistetaan kuitenkin menettelysääntöjä, joissa ilmaistaan noudatettava käytäntö ja joista hallinto voi poiketa erityistapauksissa vain sellaisin perustein, jotka ovat sopusoinnussa

yhdenvertaisuusperiaatteen kanssa. Tällaiset toimenpiteet ovat näin ollen yleisesti sovellettavia toimia, joiden lainvastaisuuteen kyseeseen tulevat virkamiehet ja toimihenkilöt voivat vedota niiden perusteella tehtyjä yksittäisiä päätöksiä vastaan nostamiensa kanteiden tueksi (yhdistetyt asiat 181/86—184/86, Del Plato ym. v. komissio, tuomio 10.12.1987, Kok. 1987, s. 4991, 10 kohta).

- 36 Tästä seuraa, että 1.9.1983 tehtyä päätöstä, jota sovelletaan objektiivisesti määritellyissä tilanteissa ja jonka oikeusvaikutukset kohdistuvat yleisesti ja abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin, on pidettävä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 14 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan a alakohdassa tarkoitettuna ”yleisesti sovellettavana toimena”.
- 37 Lisäksi on todettava, että kuten Libéros’n ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa esittämistä kirjelmistä ilmenee, hänen toinen kanneperusteensa koski 1.9.1983 tehdyn päätöksen lainvastaisuutta. Libéros muistutti tästä seikasta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esittämässään 27.10.1999 päivätyssä kirjelmässään, kun tämä oli työjärjestyksensä 51 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan mukaisesti kehottanut Libéros’ta esittämään huomautuksensa siitä, että asia siirrettäisiin esittelevän tuomarin ratkaistavaksi yhden tuomarin kokoonpanossa.
- 38 Edellä esitetystä seuraa, että koska esittelevä tuomari ratkaisi EY 236 artiklan perusteella nostetun kanteen yhden tuomarin kokoonpanossa, vaikka asiaan liittyi yleisesti sovellettavan toimen lainmukaisuutta koskevia kysymyksiä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin rikkoi työjärjestyksensä 14 artiklan 2 kohdan 2 alakohdan 2 alakohtaa.
- 39 Koska ensimmäinen valitusperuste on perusteltu, valituksenalainen tuomio on kumottava ilman, että valituksessa esitettyjä muita perusteita olisi aihetta tutkia.

Aineellinen kysymys

- 40 Koska asia on ratkaisukelpoinen, on tarpeen ratkaista EY:n tuomioistuimen perussäännön 54 artiklan sekä EHTY:n tuomioistuimen ja Euratomin tuomioistuimen perussäännön vastaavien määräysten mukaisesti Libéros'n esittämät aineelliset vaatimukset, jotka koskevat 15.3.1996 ja 5.11.1996 tehtyjen päätösten kumoamista.
- 41 Aineellinen riita koskee sitä, miten määritellään saadun työkokemuksen kesto, joka on otettava huomioon väliaikaista työntekijää palkattaessa. Tärkeimpänä kysymyksenä on erityisesti se, mikä ajankohta (*dies ad quem*) otetaan huomioon työkokemuksen pituutta laskettaessa, kun taas se, miten työkokemuksen karttumisen alkamishetki (*dies a quo*) määritetään, ei ole kiistanalainen.
- 42 Libéros väittää ensinnäkin, että työkokemus on laskettava samalla tavoin riippumatta siitä, sovelletaanko henkilöstösääntöjen 31 vai 32 artiklaa. Lisäksi hän katsoo, että yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytännön ja erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Tagaras vastaan yhteisöjen tuomioistuin antaman tuomion mukaisesti huomioon on otettava ajankohta, jona henkilö aloitti tehtävässään. Koska 1.9.1983 tehdyssä päätöksessä määrätään, että huomioon otetaan ennen työtarjoituksen tekemishetkeä saatu työkokemus, kyseisen päätöksen 2 artiklan kolmas kohta on Libéros'n mukaan tältä osin henkilöstösääntöjen vastainen. Näin ollen hän katsoo, että hänen osaltaan työkokemuksen kesto määritettäessä ajanjakson loppumishetkenä olisi ollut pidettävä päivää, jona hän aloitti tehtävässään, joka oli 1.7.1995.
- 43 Puolustuspuheenvuorossaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa komissio on myöntänyt, että väliaikaisen toimihenkilön palkkataso määräytyy työhönoton yhteydessä 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artiklan mukaisesti. Se katsoo kuitenkin, että työtarjoituksen tekemispäivän huomioonottaminen on täysin perusteltua määritettäessä työkokemuksen pituutta, koska toimihenkilön työ-

suhteen ehdot määritetään tuolla hetkellä. Tämän perusteen käyttäminen on sen mukaan lisäksi perusteltua talousarvioon liittyvistä syistä ja siksi, että voitaisiin välttää tilanne, jossa vastikään palvelukseen otettu väliaikainen toimihenkilö lykkäisi oma-aloitteisesti tehtäviensä aloittamista tullakseen palkatuksi ylempään palkkaluokkaan. Lisäksi työtarjouksen tekemisen ja tosiasiallisen työhönoton välillä kuluu yleensä vain vähän aikaa. Komissio väittää lopuksi, että henkilöstösääntöjen 32 artikla ja siihen liittyvä oikeuskäytäntö eivät ole merkityksellisiä tarkasteltavana olevan riidan kannalta, koska kyseinen säännös koskee palkkatason luokittelua, kun taas riita liittyy palkkaluokan määrittämiseen. Näin ollen se katsoo, että Libéros'n tapauksessa on otettava huomioon työtarjouksen tekemishetki eli 7.10.1994.

- 44 Tältä osin on muistutettava, että kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle toimitetuista asiakirjoista ilmenee, kysymyksen taustalla on Libéros'n palkkaus virkaan, jonka viitenmero oli 12T/III/93 ja jonka palkkaluokka oli A 7/A 4. Jos Libéros'n väitteet hyväksyttäisiin, hän voisi vedota yli 12 vuoden työkokemukseen ja vaatia 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artiklan toisen kohdan mukaisesti, että hänen asiansa käsitellään uudelleen mahdollista A 5 -palkkaluokkaan luokittelemista varten.
- 45 Aluksi on todettava, että vaikka henkilöstösääntöjen 31 artiklassa ei mainita nimenomaisesti työkokemuksen käsitettä, vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan virkamieheksi otetun henkilön työkokemus on yksi niistä seikoista, jotka nimittävä viranomainen voi ottaa huomioon palkkaluokkaa määrittäessään, erityisesti soveltaessaan henkilöstösääntöjen 31 artiklan 2 kohtaa (ks. vastaavasti asia C-298/93 P, Klinke v. yhteisöjen tuomioistuin, tuomio 29.6.1994, Kok. 1994, s. I-3009, 15 kohta ja asia C-155/98 P, Alexopoulou v. komissio, tuomio 1.7.1999, Kok. 1999, s. I-4069, 13 kohta).
- 46 Henkilöstösääntöjen 3 artiklan mukaan virkamiehen nimittämispäivä ei voi olla aikaisempi kuin päivä, jona hän aloittaa tehtävässään. Koska virkamies voi saada koulutusta tai harjoittaa ammatillista toimintaa aina sitä päivää, jona hän tosi-

asiallisesti aloittaa tehtävässään, edeltävään päivään asti, on tätä viimeksi mainittua päivää pidettävä ajankohtana, johon asti kertynyt työkokemus voidaan huomioida palkkaluokkaa määritettäessä.

- 47 Henkilöstösääntöjen 31 artiklaa on näin ollen tulkittava siten, että siltä osin kuin työkokemus otetaan huomioon palkkaluokkaa määritettäessä, työkokemuksen pituutta laskettaessa on viimeisenä huomioon otettavana päivänä pidettävä sitä päivää edeltävää päivää, jona henkilö aloittaa tehtävässään. Tästä seuraa, että koska 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artiklan kolmannessa kohdassa määrätään, että viimeisenä huomioon otettavana päivänä on pidettävä työtarjouksen teko-päivää, ei kyseistä säännöstä voida soveltaa virkamiesten palvelukseen otossa.
- 48 On kuitenkin tarpeen tarkistaa, koskeeko sama johtopäätös myös väliaikaisten toimihenkilöiden palvelukseenottoa.
- 49 Tältä osin on syytä todeta, että vaikka yhteisöjen muuhun henkilöstöön sovellettavissa palvelussuhteen ehtoissa ei ole sääntöjä, joita sovellettaisiin väliaikaisten toimihenkilöiden palkkaluokkaa määritettäessä, komissio on kuitenkin päättänyt soveltaa vastaavasti näihin 1.9.1983 tehtyä päätöstä, kuten sen 5 artiklassa mainitaan.
- 50 Näin ollen on syytä tarkistaa, koskeeko johtopäätös, johon yhteisöjen tuomioistuimien tuli tämän tuomion 47 kohdassa eli se, ettei 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artiklan kolmatta kohtaa voida soveltaa virkamiehiin, myös tilannetta, jossa kyse on väliaikaisista toimihenkilöistä, vai onko näiden asemassa sellaisia piirteitä, jotka tekevät perustelluksi mainitun säännöksen soveltamisen jatkamisen eli sen, että työkokemusta laskettaessa viimeisenä huomioon otettavana päivänä pidetään työtarjouksen tekemispäivää.

- 51 Komissio väittää, ettei työtarjouksen laatimishetkellä ole mahdollista, muun muassa talousarvioon liittyvistä syistä, ottaa huomioon työkokemusta, jonka hakija ehkä saa työtarjouksen tekopäivän ja sen päivän, jona henkilö tosiasiallisesti aloittaa tehtävässään, välisenä aikana. On kuitenkin todettava, että komissio on itse ensinnäkin sitoutunut kohtelevaan väliaikaisia toimihenkilöitä samalla tavoin kuin virkamiehiäkin, että se on toiseksi ilmoittanut 1.9.1983 tekemässään päätöksessä, että työkokemuksen vähimmäispituus A 5 -palkkaluokan ensimmäiseen tasoon luokitteluksi on 12 vuotta, ja että sillä on tapana tehdä väliaikaisia toimihenkilöitä koskevia työtarjouksia, jotka kattavat yhtä aikaa useampia palkkaluokkia. Nämä seikat huomioon ottaen sen velvollisuutena on ollut varautua talousarviossaan sellaisiin tilanteisiin, joissa hakijan työkokemus, jonka tämä on saanut työtarjouksen tekopäivän ja tehtävässä-aloittamispäivän välisenä aikana, on otettava huomioon sitä silmällä pitäen, että hänen palkkaluokakseen määritetään muu kuin se, jota hänelle työtarjouksessa ehdotettiin.
- 52 Ei voida myöskään väittää, että olisi perusteltua ottaa huomioon työtarjouksen laatimishetki sen vuoksi, että pääsääntöisesti työtarjouksen laatimispäivän ja päivän, jona toimihenkilö tosiasiallisesti aloittaa tehtävässään, välillä kuluu vain hyvin vähän aikaa. Tiettyjen tilanteiden harvinaisuudella ei voida perustella erilaista kohtelua virkamieheksi ehdolla olevaan nähden, jolle henkilöstösäännöissä tunnustetaan oikeus lukea hyväkseen hänen saamansa työkokemus aina siihen päivään asti, jona hän aloittaa tehtävässään.
- 53 Lisäksi on väärin väittää, että toimielimen velvoittaminen tarkastelemaan uudelleen työtarjouksen ehtoja sen jälkeen, kun toimihenkilö on tarjouksen hyväksynyt, jotta tämän työtarjouksen tekemispäivän ja päivän, jona hän aloittaa tehtävässään, välillä saama työkokemus voitaisiin ottaa huomioon, johtaisi siihen, että toimihenkilö voisi paremman palkkaluokan saadakseen lykätä tehtäviensä aloittamista ilman objektiivista syytä ja ilman, että toimielimellä on mahdollisuutta tosiasialliseen valvontaan. Päivä, jona toimihenkilö aloittaa tehtävässään, voidaan nimittäin määrätä jo työtarjouksessa ja se voi näin ollen olla tarjouksen olennainen osa. Näin toimielin voi arvioida etukäteen työkokemuk-

sen, joka pitäisi ottaa huomioon toimihenkilön palkkaluokkaa määritettäessä. Toimielin voi siis valvoa, miten tehtävässälöittämispäivä määräytyy ja kuinka kyseinen toimihenkilö sitä noudattaa.

54 Edellä esitetystä seuraa, että koska 1.9.1983 tehdyn päätöksen 2 artiklan kolmannessa kohdassa, luettuna yhdessä kyseisen päätöksen 5 artiklan kanssa, viimeisenä huomioitavana ajankohtana pidetään työtarjouksen tekemispäivää eikä päivää, jona henkilö aloittaa tehtävässään, siinä vahvistetaan ilman objektiivisesti perusteltua syytä, että väliaikaisten toimihenkilöiden osalta noudatetaan huomioon otetun työkokemuksen pituuden määrittämisessä erilaista laskusääntöä kuin sitä, jota sovelletaan virkamiehiin henkilöstösääntöjen 31 artiklan mukaisesti. Näin siinä loukataan yhdenvertaisen kohtelun periaatetta sellaisena kuin se ilmenee säännöstä, johon komissio on sitoutunut mainitun päätöksen 5 artiklassa.

55 Tästä seuraa, että valittajan aineellinen valitusperuste on hyväksyttävä ja 15.3.1996 ja 5.11.1996 tehdyt päätökset kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

56 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 122 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan silloin, kun valitus on perusteltu ja yhteisöjen tuomioistuin ratkaisee itse riidan lopullisesti, se päättää oikeudenkäyntikuluista. Saman työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan 118 artiklan nojalla muutoksenhakumenettelyyn, asianosainen, joka häviää asian, veloitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Libéros on vaatinut kulujen korvaamista ja komissio on hävinnyt asian, se on veloitettava korvaamaan sen omien oikeudenkäyntikulujen lisäksi kaikki Libéros'n oikeudenkäyntikulut sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa että yhteisöjen tuomioistuimessa.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (viides jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-29/97, Libéros vastaan komissio, 9.3.2000 antama tuomio kumotaan.
- 2) Euroopan yhteisöjen komission 15.3.1996 tekemä päätös, jolla Libéros'n palkkaluokaksi määritettiin lopullisesti A 7, sekä sen 5.11.1996 tekemä päätös, jolla hänen edellä mainittua palkkaluokkapäätöstä koskeva valitukseensa hylättiin, kumotaan.
- 3) Euroopan yhteisöjen komissio veloitetaan korvaamaan kaikki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ja yhteisöjen tuomioistuimessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Jann

La Pergola

Sevón

Wathelet

Timmermans

Julistettiin Luxemburgissa 15 päivänä tammikuuta 2002.

R. Grass

P. Jann

kirjaaja

viidennen jaoston puheenjohtaja